

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyen szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Bismarck herczeg.

Németország legnagyobb fia, *Bismarck* herczeg, a vaskanczellár, meghalt a múlt héten szombaton. Nem lepte meg a németeket és Európát ez a gyászhir, mert a német egység megteremtője, hatalmas alakja, az öreg Vilmos császár meghitt bizalmas embere már rég betegeskedett. Halála nem idéz föl nagy zökkenést az európai nemzetközi szervezetben, mert már évek óta csöndes ember volt a nagy német egység létrehozója. Most már még csöndesebb... A vér és vas embere szintugy a korporsóba került, mint az a nyomorék pária, a ki életében semmit se tett, vagy folyton éhezett. Mert ha az életben nem is vagyunk, nem is lehetünk egyenlők, a halál egyenlővé formál bennünket: porrá, hamuvá. De azért a német birodalmi zászló, a büszke aranyfekete és vörösszin selyem-

zászló gyászfátyolba borul egész széles Németországban, mert meghalt a nagy vaskanczellár Bismarck Ottó herczeg, a ki a szétdarabolt Németországot vaskezeivel teljes egészévé olvasztotta össze.

Bismarck herczeg életrajzát röviden a következőkben adjuk: Bismarck-Schönhausen Ottó, Ede, Lipót herczeg, a jelen kor egyik legkimagaslóbb alakja, 1815 április 1-én született Schön-

hausenben. Jogi tanulmányait Göttingában végezte, majd katona, országgyűlési képviselő, 1862-ben párisi nagykövet, porosz miniszterelnök és külügyminiszter lett. Az 1870—71-iki győzelmes német-francia háboru után, kikiáltották a német egységet és Bismarckot 1871 januárjában a német birodalom kancellárjává nevezték ki. Kemény jelleme és erőteljes politikája miatt vaskanczellárnak nevezték. I. Vilmos és a beteg Frigyes császár uralkodása idején állása rendithetetlen volt, de a mikor II. Vilmos császár lépett a trónra, oly surlódások támadtak, hogy 1890 márczius 18-án kénytelen volt le-

mondani. Azóta magányába vonult. Ő indította meg a győzelmes háborut 1866-ban az osztrák ellen és ő alázta meg legfájdalmasabban az osztrákot, azt a nemzetét, a melynek emlékezete Magyarország történetének sötét lapjaira van beiktatva.

Bismarck herczeg.

A hét története.

A hét halottjai. — Hajtásban van az „erdélyi vadkan”. — Egy kormánypárti képviselő a gazdasági önállóság mellett.)

A hétnek nagy halottja van. Mult hó utolsó-előtti napján zárta le szemeit a század egyik legkimagaslóbb alakja, Bismarck herceg, a világszerte ismert vaskancellár, a ki a széttagolt Németországot egy hatalmas és egységes birodalomra olvasztotta össze.

Az egyszerű köznemesből lángesze, nagy jellemereje és igaz meggyőződése ezt a vasembert fölemelte abba a szédítő magasságba, a hol koronás főknék kellett meghajolniok akarata előtt. Megszerezte önönmagának a legmagasabb méltóságot, a mely tisztességes munkásság útján valaki előtt megnyilhatik és megszerezte hazájának azt a hatalmat, hogy ma Oroszországgal együtt ő diktál a világpolitikában.

Pedig ez a nagy férfiú nem volt ám valami csodagyerek, a ki belesápadt volna a tudomány falásába; sőt ellenkezőleg, duhaj deák volt és annak idején sok gondot okozott tanárainak. Majd belekóstolt a hivatalos életbe, de az nem izlett neki, így hát takaros kis feleséggel az oldalán falusi magányába vonult vissza és vált belőle iparkodó gazda, jó férj és jó czimbora.

Falusi magányában a hosszú téli estéket olvasgatással töltötte el és itt szerezte azokat a bámulatos ismereteket, a melyeknek később annyi hasznát vette nemzete.

Az ő életének példája tanuskodik arról, hogy nem az iskola teszi az embereket a vezetésre hivatottakká, hanem a legjobb iskola maga az élet, a mely megacélozza az idegeket és megszilárdítja a jellemeket. Az egyetem falai között tudományokkal agyonterhelt fiatalságnak alig hogyha volna elég kitartása, munkabírása és akaratereje ahhoz, hogy olyan óriási munkásságot fejtsen ki, a melyet Bismarck késő aggságáig végezett. Ő nagy munkabírását hatalmas egészségének köszönhetette, erős meggyőződését pedig a gyakorlati életből merítette, mert ott élt, dolgozott s fejlődött azok között, kiknek később vezetőjévé vált.

Büszke lehet az a nemzet, a melynek ily messze világító nagy alakot adott a sors, a ki testben, lélekben össze volt forrva a maga népének nagy érdekeivel. Sajnos, nálunk a körülmények nem kedvezők ahhoz, hogy akaratban erős, jellemben szilárd, érzületeikkel a nép sorához kapcsolt nagy férfiakat teremtsenek.

A mi iskoláink testileg és szellemileg korán megvénülő ifjakat nevelnek, a kiket a pártfogás pályára segít, mielőtt az életet megismerték s tapasztalataik beérhettek volna.

Ezért van azután az, hogy nálunk a hivatalos Magyarország nem érti meg azokat az embereket, a kik kint mozognak a gyakorlat

terén; az ő küzdelmük, törekvésük előtte merőben ismeretlen, s ezért nem tud érvényesülni nálunk mindnyájunkat magával ragadó, nagy nemzeti törekvés, mert vezető férfainkat nem a nemzeti közérzület, hanem az iskola, a hivatal és a politikai rendszer neveli. Bárcsak az elhunyt nagy szellem pályafutásából mi is felhasználnánk azt a tanulságot, hogy az ifjunak az egészséges nevelés, majd a férfinak az élet iskolája adhatja csak meg azt az erőt és képességet, a mely nagy feladatok végzéséhez szükséges.

A hétnek különben egy másik halottja is van; a mi örökemlékü költőnknek: Arany Jánosnak szintén tehetséges költő fia: Arany László e hó 1-én meghalt. Halála nagy veszteséget jelent a magyar irodalomra, mert magyaros zamatosággal megírott költői művei nagy becsesel bírnak, az idegen remekírók pompás átültetésével pedig az irodalmi műveltség terjesztésének nagy hasznára volt. De egyszersmind a közélet is egy derék alakját veszítette el benne, mert Arany László nem csak az irodalom embere volt, hanem egyuttal több mint 20 év óta elsőrangú tisztviselője volt a Magyar földhitelintézetnek s úgy hivatala, mint a közélet által reá rótt feladatokat mindvégig lelkiismeretesen, pontosan oldotta meg. Halálát őszintén megsiralták. Béke lebegjen porai felett!

A hétnek ezen eseményei, bármily jelentékenyek legyenek is, nem felejtették el a közvéleménnyel a kiegyezés kérdéseit, mert hisz mégis csak ez a mi legfontosabb ügyünk és a legjelentőségtebb politikai események e körül fordulnak meg.

Amint azt már a multkor is megirtuk, Ausztriában már-már elkerülhetetlen az, hogy a munkára képtelen parlamentet végképpen feloszlassák, s a 14-ik paragrafus alapján császári rendeletekkel kormányozzanak. Mielőtt azonban ezt megtennék, puhatolódznak az osztrák férfiak, vajjon Magyarország miniszterei hajlandók volnának-e a kiegyezést megkötni, vagy legalább a provizóriumot meghosszabbítani az alkotmány nélkül való Ausztriával is? Két osztrák miniszter járt legutóbb Budapesten, hogy Bánffy-nak a gyengéit kitapogassák, úgy látszik azonban, hogy ezuttal minden siker nélkül, mert Bánffyt korábban adott nyilatkozatai arra kötelezik, hogy Ausztriával a kiegyezést — törvény szerint — csak abban az esetben ujithatja meg, hogy ha ottan alkotmányos állapot áll fenn.

Most már az a kérdés, hogy mi történik, ha Bánffy nem hajol meg az osztrák férfiak rábeszélése előtt?

Azt hiszik, hogy tekintettel arra, miszerint ő Felsége az Ausztriában most megtartandó császári jubileum alkalmával nyugalmat akar, a kérdést nem úgy fogja megoldani, hogy az osz-

trák miniszterelnököt küldje el, hanem Bánffy-nak kell majd lemondania; mert hiszen sem Thun, sem Bánffy nem tudott eleget tenni annak a feladatának, hogy a gazdasági kiegyezést keresztül vigye. Amíg azonban Bánffy helyett igen könnyű kapni olyan miniszterelnököt, a kinek a szabadelvű párt fegyelmezett csoportja engedelmesen alárendelje magát, addig Ausztriában igen nehéz megtalálni azt a férfit, a ki az ottani pártviszonyok között magának többséget tudjon biztosítani. Ennek következtében feltehető, hogy ő Felsége nem fog többé kísérletezni az osztrák miniszterelnökökkel, hanem a magyar miniszterelnököt változtatja meg. Az új miniszterelnök aztán új kabinetet alkotván, — nem lesz kötve az előző kabinetnek semmiféle ígéretéhez; és így újból előre kezdheti a kiegyezési alkudozásokat.

Bánffy tehát meglehetősen szorult helyzetben van. Jele ennek az is, hogy a szabadelvű párt egyik oszlopos képviselője: Enyedy Lukács a napokban tartott beszámoló beszédjében határozottan kifejezésre juttatta azt, hogy a kormány adott ígéreténél fogva teljesen kizártnak tekintendő az, hogy Ausztriával szemben a provizóriumot meghosszabbítsuk, miért is az adott viszonyok között a gazdasági önálló be rendezkedésre kell áttérni.

Az idők jele, hogy egy a szabadelvű párt kötelékébe tartozó képviselő ilyen merészen ki meri mondani azt, a mi különben a törvény szelleméből folyik, de a mi azért a kormány-párt részéről nem igen szeretnek hangoztani. Ami több, a szabadelvű párt kebelében sok oly képviselő van, a ki így gondolkozik, ha tehát Bánffy a rendes köpenyforgatással igyekeznék eljárni a kiegyezés megújítása, vagy a provizórium meghosszabbítása körül, akkor az a veszély is fenyegetné, hogy a saját pártjában bukik meg. Ennek következtében az „erdélyi vadkan”, a mint őt nevezni szokták, most ugyancsak benne van a hajtasban és csak a legközelebbi napokban történő királyi kihallgatás után fogjuk megtudni, vajjon épp böljével és a nemzet érdekeinek megvédésével fog-e menekülni onnan.

Gazdasági önállóság.

Enyedy Lukács orsz. képviselő, a szabadelvű párt tagja, múlt hó 31-én mondotta beszámolóbeszédét Dorozsmán. Érdekes és figyelmet keltő ez a beszámoló, mely tisztán csak a kiegyezéssel foglalkozik és a leghatározottabban állást foglal az önálló vámterület, a gazdasági önállóság mellett.

Azzal kezdte beszédét Enyedy, hogy az országgyűlés az osztrák politikai viszonyok következtében az ország érdekében kívánatos tevékenységet nem fejtett ki. A kormány már három év óta folytonos

alkudozásokkal és tárgyalásokkal volt elfoglalva, a mely alkudozásoknak és tárgyalásoknak az eredménye három esztendő múlva az, hogy tulajdonképpen most is ott vagyunk, a hol voltunk ezelőtt három esztendővel, tudniillik ott, hogy az osztrák zilált viszonyoknál fogva sem kiegyezést Ausztriával nem lehetett létrehozni, sem a fennálló törvényeink értelmében gazdaságunkat önállóan nem rendezhettük be.

Most azonban, minthogy Ausztriában az alkotmányosság megszűnt, a törvény, valamint a fontos nyilatkozatok, a melyeket báró Bánffy miniszterelnök a kormány és a szabadelvű párt részéről tett, teljesen kizárja, hogy egy újabb provizórium útján rendezzük gazdasági viszonyainkat Ausztriához. Egy újabb provizóriumot Magyarország érdekében nemcsak kívánatosnak nem tartana, hanem azt rendkívül káros hatásúnak ismerné összes gazdasági és pénzügyi helyzetünkre.

Mindig abban a nézetben volt, hogy a gazdasági önállóság Magyarország érdekeinek jobban megfelel, mint a mai állapot. Azért is abban a nézetben van: mielőtt a provizóriumot rendező törvény hatálya lejár, a magyar törvényhozásnak önállóan az 1867. XII. törvényezikk nemcsak betűjének, de szellemének is megfelelő, olyan törvényt kell hoznia, melyben a kormányt záros határidő kitűzésével arra utasítja, hogy a magyar hitelügyek kielégítésére állítsa fel az *önálló magyar bankot* és állítson fel az *ország határain vámsorompókat*.

Magyarország gazdasági önállóságának a megteremtése a legnagyobb mű, melybe 1867 óta fogtunk. A nemzet munkáját siker és eredmény csak úgy és abban az esetben koronázhatja, ha teljes komolysággal és teljes erejének a felhasználásával, kellő önbizalommal és bátorsággal fog feladatához. Nagyobb veszélynek tartja a reform megkezdését helytelen aggályoskodással és elégtelen eszközökkel, mintha a reformba bele sem fognánk. A viszonyok úgy alakultak, hogy a nemzetet nagy elhatározásokra készítetik. Ne riadjunk vissza előlük, hanem alapítsuk terveinket a nemzet erejére, építsük fel alkotásainkat a legszilárdabb sziklára; arra az egyetértésre és kiapadhatatlan ragaszkodásra, mely a nemzetet a királyhoz és arra a méltó bizalomra, mely a királyt nemzetéhez köti.

Érdekes, sőt feltűnést keltett mindenfelé, hogy egy szabadelvű képviselő ily nyíltan állást foglalt a gazdasági önállóság mellett, holott az a kormány, a melyet támogat, már három év óta nem tesz mást, mint hogy Magyarországot a gazdasági önállóság önkénytelenül kinálkozó módjának megszerzésében akadályozza. Ugy látszik azonban, hogy már a kormánypárti képviselők között is többen akadnak, a kik az eddig folytatott politika hibás voltát belátják vagy megérezték, hogy a nemzet közakarátának egy mesterségesen összetoborzott parlamenti többség mégsem állhat ellent.

A kath. körök országos nagygyűlése.

A magyarországi katolikusok nagygyűlése — mint már többször említettük — e hó 23-án és 24-én lesz. E nagygyűlés ezéjja lesz első sorban az, hogy megalakítsa a körök országos szövetségét.

A budapesti katolikus kör a vidéki társaskörök hivatalos képviselőin kívül meghívja a nagygyűlésre Magyarország valamennyi katolikusát, hogy mennél többen legyenek jelen a nevezetes társadalmi mozgalom megindításán.

Eddig mintegy 150 egyesület körülbelül 500 képviselőt jelentett be a nagygyűlésre. A kik azonkívül részt kívánnak venni a nagygyűlésben, azok augusztus 10-ig jelentkezhetnek a Budapesti Katolikus Kör irodájában (Molnár-utca 11). Ugyanekkor küldi szét az iroda a tagsági jegyeket, a melyek belépőjegyek lesznek a nagygyűlésre. Szavazati joggal a nagygyűlésen természetesen az egyes körök által küldött képviselők bírnak.

Az utazás megkönnyítése ezéjájából az iroda folyamadott kedvezményes jegyekért a m. kir. államasutakhoz, a déli vasúthoz és a dunagőzhajózási társaság igazgatóságához és nincs kizárva, hogy e kedvezmények megadatnak. A kik e kedvezményekben részesülni óhajtanak, szintén augusztus 10-ig jelentsék be azt a Budapesti Katolikus Kör irodájában. Gondoskodik az iroda a vidéki tagok elszállásolásáról; a szerényebb sorsuak részére lesznek kedvezményes lakások is. Erre nézve is augusztus 10-ig lehet jelentkezni.

Külföld.

Békealkudozások. Spanyolország már hivatalos uton is megtette a békeajánlatot az Egyesült-Államoknak, a hol most a béke feltételeinek megállapításával foglalkoznak. Valószínű, hogy a főbb pontokra nézve már megegyeztek, így tehát rövid idő kérdése, hogy a kubai háboru végleges befejezést nyerjen. Az amerikaiak feltétlenül megkívánják azt, hogy Spanyolország mondjon le Kubáról, továbbá gyarmatbirtokai közül egy szigetet engedjen át az Egyesült-Államoknak. Hadi kárpótlást nem kívánnak Spanyolországtól, ezenkívül több apró kikötése is van Amerikának, melyek általában véve elég méltányosak, mert előnyös helyzetét felhasználva, az összetörött Spanyolországtól sokkal nagyobb engedményt is kiesikarhatna. Azonban neki nincsen több oka a háboruskodásra, mert ezéjját elérte és így a béke megkötése a legnagyobb valószínűség szerint biztosítva van.

Látogatások az orosz czárnál. A minden oroszok hatalmas czárjánál a mult héten két európai fejedelem is látogatását tette. Az egyik Ferdinánd, a bulgárok fejedelme, a ki elejétől kezdve keresi a módot arra, hogy az orosz czárnak kezét megnyerje és ez okból kis fiát is átkereszteltette a görög ortodox hitre. Ezen látogatásnak is az volt a

ezéjja, hogy a hön vágyott királyi koronát megszerze, evégből első sorban Oroszország beleegyezésére volna szüksége, ugy látszik azonban, hogy ez a vágya, ez idő szerint nem teljesülhet.

A bulgárok általában véve nem jó szemmel nézik azt, hogy fejedelmük az orosz czár kegykeresőjévé alázkodott le, mert attól tartanak, hogy az orosz czárnak a kis nemzet iránt tanusított barátságát drágán meg kellett fizetni, nemcsak a nemzet önérzetével, hanem azzal is, hogy a bolgár hadsereg mindinkább orosz befolyás alá jut. II. Miklós czárnak egy másik vendége is volt, Károly román király, a ki Plevnánál az orosz hadsereggel egy vonalban harezolt. Károly királyt rendkvül szivesen fogadták, a mi arra vall, hogy Oroszország kelet felé a béke politikáját igyekszik követni, s ezt a béke barátjai csak örömmel vehetik tudomásul.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük július hó végével lejárt és a kiknek mult számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek annál is inkább, mert ezen t. előfizetőink ezen a számon kívül már csak egy számot kapnak.

Tompa-ünnep Feketehegyen. Feketehegy fürdőtelepen, mely két órányira van Iglótól, kegyeletes ünnepély folyt le július 30-án, amaz alkalomból, hogy a hazafias érzületü fürdőközönség 10 évvel ezelőtt márványszobrot emelt Tompa emlékének a fürdőtelepen. A rendezőség élén Récezi Sándor dr. m.-szigeti kir. aljárásbíró állott, ki mindent elkövetett, hogy az ünnepség sikerét biztosítsák. Nemcsak a fürdőközönség volt jelen, de a szomszéd városokból és nyaralóhelyekről is számosan jelentek meg. Az ünnepély a Hymnusz eléneklésével kezdődött. A „Szegfü“ ezimü regét Lovalka Ilona szarvasi tanitónő szavalta el megragadó erővel. Az ünnepi beszédet Varga Sándor, Bereg vármegye főügyésze mondotta és szónoklatával mély hatást ért el. Az alkalmi ódát, melyet dr. Récezi irt, Korpássy Gyula joghallgató adta elő. Végül a közönség a Szózatot énekelte el.

Szivig ható jelenet volt Kun Bertalan miskolezi ev. ref. szuperintendensnek rögtönzött beszéde, ki, mint Tompának egykori tanuló- és pályatársa, megindító szavakban mondott köszönetet a fürdőző közönségnek hazafias fölbuzdulásáért s azért a nemes tényeért, hogy Tompának oltárt emelt e helyen s hogy emlékezetét évről-évre hazafias kegyelettel meg-megújítja.

Orth János anyja. Mária Antónia főhercezaszszony özvegy toszkánai nagyhercegné, Orth János anyja két héttel ezelőtt gyöngé láz mellett tüdőhurutban megbetegedett. Betegségéről a hivatalos lap tudtul adja, hogy a beteg néhány nap óta jóformán semmi táplálékot se fogad be.

Nagy tüzvész Brassóban. A héten Brassóban a Schery-féle posztógyár kigyuladt és csakhamar a lángok martaléka lett. Mire a tüzet észrevették, az egész épület lángokban állott. Először a gépek szakadtak alá az első emeletre, azután velük együtt az első emelet és végül a fedélzet zuhant alá. Egy kazán irtozatos robajjal felrobbant. Siralmas látványt nyújtanak a pusztá falak, a melyek között sok drága gép összeolvadva, egy gomolyagot képez. A gyár egy részét a szomszédban levő honvédség mentette meg. A kárt 200.000 forintra becsülik. A gyár biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Öngyilkos katonák. Szomoru statisztikai számadatok beszélnek az öngyilkos katonákról, kiknek száma a közös hadseregben a helyett, hogy fogyna, folytonosan szaporodik. A közös hadügyminiszterium legujabban kiadott kimutatása szerint egy hónap alatt ismét 37 katona vált meg önként az élettől. A hadügyminiszter kimutatása az öngyilkosságokon kívül még az egészségi viszonyokról szóló jelentést is tartalmazza, melyből kitűnik, hogy a közös hadseregben egy hónap alatt 16,140 ember betegedett meg, kik közül 60 katona meghalt. Súlyos testi sértéssel 1545 katonát ápoltak a kórházakban. Két katona pedig nehéz testi sértés következtében meghalt. Az efféle ügyekben megindított vizsgálatot mindig a „szigorú” jelzővel látják el, de hogy valami eredménye lett volna, arra alig volt eset. Jobban tenné a k. u. k. miniszter ur, ha ágyuk helyett azokra a szegény magyar fiukra gondolna, kik a fekete kétfejű sas zászlója alatt, a „krigsmiszter ur” vállvonogatása mellett halnak meg a mundér miatt.

Lelőtte a gyermekét. Jómódu gazdaember Mislina zemplérmegyei községben Rimár Mihály, mégis teher volt neki a kis, hatéves Juliska leánya. Már régebben elhatározta a feleségével, hogy az ártatlan gyermeket elpusztítják. Egyik éjszaka maguk közé vették és fojtogatni kezdték a kis gyermeket de a kis Juliska valahogyan megszabadult kezük közül s az éjszakát idegen háznál töltötte. Másnap, mikor a kis Juliska hazatért a mezőről, egy liba észrevétlenül elmaradt az uton. Rimár meg akarta büntetni a gyermeket, de az futásnak eredt. Mikor a kis Juliska anyja ezt meglátta, rákiáltott a férjére:

— Fogd a puskát és lödd le!

Rimár engedelmeskedett a feleségének és gyorsan a puska után kapott. Cézelt és a másik percében a szerencsétlen gyermek holtan bukott a porba. A rettenetes szülőket a esendőség letartóztatta.

Makacs öngyilkos. Pokray György gromosi lakosnak sehogysen tetszett ez a világ. Különösen a bor behatása alatt fogták el szomoru gondolatok és ilyenkor rendszerint leszámolva életével valami különös módon akart véget vetni életének. Már négy ízben vett bucsut ettől a világtól, de mindannyiszor meggátolták az öngyilkosságát. A

napokban megint leitta magát és egy kamrába ment, hol felakasztotta magát. Rosszat sejtő felesége azonban benézett a kamrába és mivel annak ajtaját zárva találta, az ablakon mászott be és levágta a kötelet. A makacs öngyilkost nehezen bár, de mégis életre hozták.

A viperacsipés áldozata. Sztanina felsőzempléni községben most folyik az aratás. Hrabóczy Borbála is az aratók közé állt, de daczára, hogy ezen a vidéken sok a vipera, csizma nélkül végezte a munkáját. A vipera megcsipte, de nem törődött vele. Másnap már mutatkoztak rajta a mérgezés tünetei s a szerencsétlen asszony iszonyu kínok közt ki szenvedett.

Elsikkasztott zenebanda. Fiume a nyári évadra való tekintettel, nem akar utolsó maradni s a czápái a hosszas használatban elkopván, most más ujsággal akart kedveskedni a közönségnek. Fiumében, ha lehet, még nagyobb a hőség, mint errefelé nálunk s az eltikkadt polgárságot esténként a városi zenebanda szokta egy kicsit fölébreszteni nyári álmából. A derék zenebandát azonban nagy veszedelem fenyegeti, mert az utolsó rovincsolásnál szomoru fölfedezést tett a vizsgáló közeg. Valamely ravasz muzsikus vagy muzsikuskok ugyanis, elsikkasztották a hangszerek nagy részét, s így nem lehetetlen, hogy legközelebb Fiumében lesz ugyan zenebanda, de nem lesz szerszám, a melyen játszik. A fura panama-ügyben különben erélyesen folyik a vizsgálat s erélyesen nyomozzák a sikkasztót, a ki minderre persze csak füttyül.

A vasuti ör vizsgálja. Egy hü és megbízható vasuti őrt a felettes hatósága fölszólitotta, hogy a váltóőri vizsga letételére ekkor meg ekkor jelenjék meg az igazgatósági épületben. Pontosan megjelenik s várja a történendőket. Először bemutatják egy forgalmi ellenőrnek, a ki őt nyomban ki is kérdezi a külső szolgálat dolgai felől. A következő párbeszéd keletkezik köztük.

— Mit tesz ön, ha bejárja a pályarészét s a vonaton oly rendellenességet vesz észre, mely veszélyes a vonatot tovább bocsátani?

— A vonatot nyomban megállítom a vörös zászlómmal.

— De sötétben mivel adja meg a megállító jelet?

— Az égő lámpámmal.

— De ha a szél elfujja a lámpa világát, mit esinál akkor?

(Az ör a bal nadrágzsebből egy skatulya svéd gyufát huz elő.)

— Akkor előveszem ezt.

(Az ellenőr elveszi tőle a gyufát.)

— Most tegyük föl, hogy önnek ez a gyufája nines, akkor?

(Az ör a jobb nadrágzsebből huz elő egy skatulyával.)

— Akkor ezt veszem elő ellenőr ur.

(Az ellenőr ezt is elveszi.)

— Most önnél semmi gyufa sines. Mit csinál most?
 — Ohó kérem, el vagyok látva. (S a kabátja hátulsó zsebéből vesz ki egy skatulyát. Az ellenőr, kit már a nevetés kerülget, ezt is elveszi.)

— Mit csinál most.
 — Engem nem lehet oly könnyen megfogni. (A mellényzsebébe nyul, kivessz 10—12 „mindenütt meggyuló“ gyufaszálat, az ujjaival jól megszorítva, hogy a gyufáknak csak a feje látszik ki.)

— Akkor előveszem a végső rezervagyufákat, de ezt nem adom önnek, mert még a feleségem sem kap belőle.

A pályaoír a vizsgát fényesen kiállta.

Tizezereves halak. Sokat beszéltek, irtak már arról, hogy meddig maradnak el a halak s mondtak is már róla hihetetlen dolgokat. Tizezer esztendőös halat azonban eddig nem igen láttak úgy, hogy husának, szálkáinak teljes épségében lett volna. Ilyenek kerültek elő nemrégiben az amerikai Egyesült-Államok nyugati részében, a hol most egy nagy sóbányát ásnak, a melynek hossza ötven, szélessége husz kilométer. A dolgozó munkások munkájuk közben száz meg száz halra akadtak, a melyek husuk épségét teljesen megtartották, mintha csak valami jégsekreányban lettek volna. A halak a csukához hasonlítanak, de elütnek a vidék halaitól. A sóbánya munkásai megfőzik s megeszik ezeket az ősi halakat. A tudósok, a kik elmentek e esodálatos dolog megtekintésére, úgy képzelik, hogy a sóbánya helyén valamikor tenger lehetett s a halak legalább tizezer éve szorultak benne.

Herkules szökése. A párisi előkelő társaságnak ama tagjai, a kik kénytelenek nyáron is a francia fővárosban maradni, mostanában este tíz és tizenkét óra közt kilátogatnak a híres neuillyi vásárba és ott gyakran igen kétes értékű előadásokon és mutatványokon gyönyörködnek. Így történt, hogy P. herceg és herezegő estéje után az egész előkelő társaság ellátogatott a neuillyi bohaczkuszba. A jól begyakorlott állatkák ügyesen lövöldöztek a sorban fölállított miniatűr-ágyukból, vígan huzgálták a csepp papirkocsikat, négyest táncoltak, szóval fényesen eljátszották a műsort. Végül a czirkusz igazgatója bemutatta Herkulest, egy nagyon ügyes kis bohát, a ki azonban a helyett, hogy gazdája parancsának engedelmeskednék, egy keces oldalgrással P. herezegőnek a csipkék közül esábitóan fehérle nyakára szökött. A parányi atléta nagyon jól érezhette ott magát, mert a következő pillanatban eltűnt a csipkék közt. A herezegő zavarában biborpirossá lett, de előzékenyen ajánlkozott, hogy a szökevényt megkeríti urának, csak adjanak alkalmas helyet hozzá. A czirkusz gazdája könnyebbülten föllélegzett és az előkelő hölgy számára kinyitott egy kis, üres szobát. A herezegő nemsokára örömtől sugárzó arczezal tért vissza és átadta az állatkát, melyet óvatosan finom ujjai közt fogott meg, a tulajdonosának. Az „igazgató“ azonban, a mikor a szökevényt megnézte, kétségbeesetten így kiáltott föl:

— Ez nem az én Herkulesem! Ez teljesen idegen állat!

E szavakra az egész társaság harsogó kaczajban tört ki. A szegény herezegő jólelkiségében ismét vállalkozott arra, hogy visszamegy a szobáskába és a bujdosót megkeresi. Szerencsére Herkulesben fölébredt a kötelelenségérzet, saját jószántából előszökött a herezegő ruhája újából, és a kezén engedelmesen elfogatta magát. A herezegőnek azonban nem volt ahhoz már kedve, hogy Herkules mutatványait végignéze.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Egy jó tehén.

Nem régiben egy szép magyar bika képét köztöltük a „*Független Ujság*“-ban. Megirtuk akkor, hogy a magyar marha is kiváló tejelő lehet, ha megfelelőleg tenyésztjük és tápláljuk, és hogy különösen a sik Alföldön a száraz legelőkön a magyar marha más fajtaival nem pótolható.

Ott azonban, a hol a több esőzés következtében a takarmánytermés bővebb, a magyar marhánál igényesebb és jobb táplálást kívánó külföldi fajták is tarthatók, melyek a magyar fajtánál jobban tejelnek.

A hazánkba behozott és itt tenyésztett külföldi fajták között az u. n. „*borzderes*“ fajták érdemelnek különös figyelmet. Ezek az állatok nem nagy testűek (a tehén súlya 450—550 klg), igénytelenek, elég edzettek és a mi fő igen jó tejelnek. A kormány is, különösen az északi és keleti vármegyék hegyes legelőire sokat hozott be és azok ott közmegelegedésre terjedtek el.

Ezen borzderes fajtából való a mai képünkön látható tehén képe is, melyet Beer Henrik Pusztá-Csókáson nevelt. Ez a *Purgi* nevű 5 éves tehén évenként 1980 liter tejet, napjára tehát majdnem 6 liter tejet ad. Mellette nem tulságos sok takarmányt igényel és a legelőn is jól táplálkodik.

A kép megmutatja, hogy az ilyen jó borzderes tehénnek milyen formásnak kell lennie.

A gabonaszizsik irtása.

A gabonaszizsik (egyed vidéken zsuzsók, árpa-zsuzsók, magtári zsuzsók is) egy kis és karesu termetű orrmányos bogár, melynek hosszúsága 3—4 millim. szélessége pedig 0.7—1 millim. Testszíne sötét-barna. Ez a bogár csak a magtárakban él. Lassu járásu és repülni nem tud, mert a szárnyfedőn alul a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén tetszhalottat színlel, de aztán egy-két perez múlva ismét megmozdul. Most a midőn az új gabona kiesépelése után raktárba, vagy magtárba kerül, időszerű ezen rovar elpusztításával foglalkozni, hogy az új gabona is esetleg meg ne zsi-zsikessedjék.

A gabonaszizsik az egyes gabonaszemekben, fejlődik és pedig leginkább a buza-, árpa-, rozs- és kukoriczában, — zabban már ritkábban, megjegyzendő azonban, hogy a magtárban elhelyezett magvakban, lábon álló gabonában nem. A nőténye petéit úgy rakja a szemekbe, hogy azokon hosszúra nyulott fejével, u. n. orrmányával elébb egy kis lyukat fur, azután megfordul és petéjét a furott

lyukba tojja. A gabonasziszik álezája fehér színű és csak a rágó szerve barnás színű; teste formátlan és igen ráncos; lába nincs. Egész fejlődését a magban éri el s annak lisztes belsejével táplálkozik, ugyanabban bábozódik is és a magszemet csak akkor hagyja el, mikor már teljesen kifejlődött, azaz mikor bogár lesz.

Kártétele abból áll, hogy ugy a kifejlődött bogár, mint az álezája a gabonaszem belsejét annyira kirágja, hogy annak csak épen a korpája, héja marad meg. Minthogy pedig egy-egy zsiszik teljes

A gabonasziszik ellen való sikeres védekezésnél figyelembe veendő mozzanatok a következők:

1. Hogy a gabonasziszik a magtárban el ne szaporodhassék, szükséges, hogy a magtár mindig tisztán tartassék. Ez okból fel kell használni minden alkalmat, hogy valahányszor a magtár kiürül, annak összes zugai (lépcsőaljja, falburkolat belseje, vakablak, támasztó oszlop alja, a padló-és falburkolat repedései, a mestergerendák) kisöpörtessenek, minden maghulladék szemetetstől onnan kitakarítassék; általában vigyázni kell, hogy a magtár e

Purgi 5 éves borzderes tehén.

kifejlődéséhez körülbelül 45–50 nap szükséges, s egy nőstény 36–60 petét tojhat, és továbbá mint hogy a bogár fejlődése egyes melegebb fekvésű magtárban egész éven át majdnem fönnakadás nélkül folyik, vagy télen legfeljebb két-három hónapig szünetel, azért könnyen érthetővé válik, hogy e bogár rövid idő alatt miért szaporodik el néha olyan tömegesen és miért tesz olyan nagy kárt a gabonában. Figyelmet érdemel, hogy a zsiszik tömegesen csak a zugokban felhalmozott szemetes gabonában szokott szaporodni, és abból huzódik át a magtárban lévő tiszta gabona-garmadákba, melyekben tovább szaporodik; egyáltalán szereti a nyugalmat és sötétséget.

helyein semmiféle maghulladék vagy piszok hosszabb ideig meg ne hagyassék.

2. Magtárban tehát szeméthulladékot (rostaalját, söpredéket, ocsut), egy napig sem szabad meghagyni, hanem a felgyülemelő hulladékot onnan rögtön eltávolítani s vagy erősen égő tűzben elégetni, vagy trágyaléba fojtani kell, hogy a zsiszik abból ki ne mászhassék. A hol az efféle magbaromfi etetésére szolgál, azt olyan helyen kell tartani, hogy az abban esetleg élő zsiszik a magtárba vissza ne juthasson.

3. Hol az alapos takarításnak egyszerre való végrehajtása nem volna lehetséges, mert pl. a magtár (nagy gazdaságban, vagy gabonakereskedőknél)

egészen sohasem üres, ott a takarítást úgy kell beosztani, hogy a magtár egyes helyei akkor takarítassanak ki, a mikor az lehetséges, de úgy, hogy ilyen módon az egész magtár alapos takarítás alá havonként legalább egyszer jusson.

4. A takarítás (kisöprés) megkönnyítése végett szükséges, hogy a magtár padlójának, falburkolatának minden egyes hézaga olyan anyaggal betapasztassék, mely fele- (vagy nagyobb) részben marha- (tehén- vagy ökor-) trágyából és fele- (vagy kisebb) részben jól gyurható (ragadós) agyagból készült. Hogy e tapasztás annál jobban oda ragadjon, szükséges, hogy a tapasztás munkája előtt a betapasztandó részek megnedvesíttessenek.

5. Hogy a tiszta (pl. új) gabona meg ne zsisikedjék, okvetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenként legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert a gyakran megbolygatott gabonában a zsiszik nem marad meg.

6. Zsiszikes gabona a gabonazsisziktól akként tisztítandó meg, hogy előbb olyan szemű rostán rostáltassék meg, a melynek szövetén a gabonazsiszik kihull ugyan, de a mag szem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsiszik a megrostált gabonába ismét vissza ne húzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás daczára egy-két zsiszik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal vagy — ha rendelkezésre állanak — juh-bőrös bundákkal, len- vagy kenderkőcczezel betakarassék, melyekbe a garmadából menekvő zsiszik behúzódik. Az ilyen helyen meghúzódott zsisziket aztán 7—8 óra, de legkésőbbben egy nap mulva zsákostól-rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, a hol az összeserphető és tűzben vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő 5—6 szor, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután pedig, mint a tiszta gabona, hetenként csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonazsiszik magtári csapássá ne váljék, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék, és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről, vagy gazdaságból érkező gabona vagy gabona-szállításhoz való zsák, magtárba csak akkor vihető be, ha abban gabonazsiszik nincs.

9. A magtárt, vagy zsiszikes gabonát mérgekkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A gabonazsiszikkal nem szabad összetévesztetni a lencse- vagy borsózsizsiket. Ez utóbbi csak a hüvelyes vetemények magvaiban él, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőz meg; gabonafélékben nem él. Ellenben a gabonazsiszik csak a gabonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiban nem megy be.

MULATTATÓ.

Halálküzdalem.

Megemlékeztünk már arról a borzasztó szerencsétlenségről, mely egy Burgogne (olvasd: Burgonye) nevű személyszállító hajó utasait sujtotta, kik közül több mint hatszázan, egy összeütközés következtében, a tenger hullámai között lelétek halálukat. Ennek a hajó szerencsétlenségnek egy drámai jelenetéről számol be az alábbi elbeszélés, melyet az elsüllyedt hajó egyik utasának bevallása után közlünk a „Független Ujság” olvasóival.

Az illető, ki valóban rémmesébe illő harcot vívott övéinek és a saját életének megmentéseért, a következőkben adja elő élményét.

— Atyám és két nővérem együtt ültek a sarokban és anyánkról beszélgettek, kit Amerika földjében kellett hagynunk. Én egy honfitársammal diskurálgattam, a ki velem együtt azért hajózott vissza drága hazánkba, hogy hadkötelességének eleget tegyen. Mindketten a haditengerészethez kívánczoltunk, melyre előzetes tanulmányaink amugy is leginkább képesítettek.

Hirtelen heves rázkódást éreztünk és szinte egymás ölétébe estünk; aztán iszonyu reccogás-ropogás következett, majd oly zuhatagszerű zenebona, hogy a Niagara moraja se különb. Közbe-közbe irtóztató üvöltés, sikoltozás hallatszott, hogy a vér majd megfagyott ereimben. Odarohantam atyámhoz s nővéreimhez, a kik a réműlettől alig ismertek reám. Mire föleszméltek, már rohantak mindenfelé az utasok és honfitársam, a kivel az imént még a katonáskodásról beszélgettem, remegve kiáltozta:

— Gyorsan az Istenért! meneküljenek, a hajó süllyed.

Rohantunk fölfelé, de atyám ütközben megfogott és a kajütünkbe ugorva egy táskát hozott elő, melyben összes pénze volt, meg négy mentő-öv egy kötéllel körülesavart esomagban. Így jutottunk futva a földélzetre, hol száz meg száz utas ordított, imádkozott, szitkozódott, ide-oda lötött-futott, míg az egyik kazán mellett nagy csoportban tolongtak, térdeltek, sirtak-rittak asszonyok és gyermekek. Felbomlott minden rend, minden fegyelem. A matrózok a sajkák és esolnakok leoldozásával foglalkoztak. Mi négyen egymást kézenfogva szintén oda iparkodtunk, de előttünk egész csoport dühöngő, öklelődző férfi gomolygott, egyik a másikat igyekezett ereje végső megfeszítésével utjából hátraloetni, míg a legvadabbak a többiek hátán-fején át ugráltak a mentő-sajkába. Ekkor láttam utoljára honfitársamat: iszonyu ugrással az egyik sajka kormánypadjára vetette magát és evezőt ragadva képéből kikelve örületesen hadonászott a hosszú lapáttal. Egy pillanatra én is követni akartam.

Ebéd a szérűn.

De eszembe jutott, hogy ha sikerülne is atyámat magammal vonszolnom, két nővéremet semmi módon sem tudnók a esónakba segíteni. Összeropantaná őket a sok ember, kik ott a sajkák körül egymás hegyén-hátán nyüzsögve vívtak, ki jusson előbb a sajkába. Inkább félrevonultunk tehát és tanakodtunk atyámmal, mitévők legyünk. A pokoli zsvaj s nagy kőd azonban lehetetlenné tette, hogy tisztába jöhessünk helyzetünkkel. Éppen előbbre akartam lépni, hogy lássam, mi történt voltaképpen a hajónkkal, midőn egetverő sikoltozás, aztán loesesanás hallatszott mintha óriási örvény nyílt volna meg alattunk. Egymásba fogódtunk, szorosán átöleltük egymást. Önkéntelenül ezt akartuk ezzel elérni, hogy ha már el kell vesznünk, legalább együtt haljunk meg. Egyszerre oldalt fordult a hajó, de oly különös módon történt ez, hogy sehogy sem tudtam magamnak megmagyarázni.

Ekkor egy másik hajó árnyát vettem észre a sűrű ködben.

Azonnal tisztában voltam, hogy ezzel a másik hajóval ütközött össze a mienk és mi sülyedünk; talán ketté is vált a mienk és az előbb hallott üvöltés azoknak a jajkiáltása volt, a kik az elvált részszel már a tengerbe zuhantak. Ismét a szomszéd hajót pillantám meg. És mint a villám ezikázott át az agyamon a menekülés gondolata: ha egy másik hajó van közelünkben — okoskodtam — akkor több a remény, hogy megmenekülünk. Gyorsan közlöm atyámmal a dolgot, mire ő azonnal kioldja a négy mentő-övet és magára ölt egyet, nekem nyújtja a másikat, két nővéremet is belebujtatta.

— Jobb lesz, ha magunk ugrunk a tengerbe — ugymond erre, — semmint ha bevárjuk, míg a hajónk elsülyed; mert akkor az örvénylés elszakít egymástól.

— Jól van, — felelém. — De akkor kössük egymást össze azzal a kötéllel, a mi a kezében van.

Megtettük.

Azután egyet fohászokodtunk és kezét fogva egymással, beugrottunk a tengerbe. A víz nagyot loesasant a fejem fölött, de szorosán tartottam nővérem kezét, míg ez a másikat fogta, úgy, hogy atyám meg én közlül voltunk. Mikor éreztük, hogy fenn uszunk a vizen, mindenekelőtt a hajónktól iparkodtunk eltávozni és arrafelé tartottunk, merre az idegen hajót láttam. Éppen akkor surrant el mellettünk egy sajka. Teliseddteli volt menekülőkkel, hogy szinte alámerült. Kiáltottam, intettem nekik, de ők ránk se hederítettek. Nővéreim sirva fakadtak, atyám vigasztalta őket, én meg sürgettem, hogy uszszunk utánuk, hátha meglátják őket az idegen hajóról és minket is észrevesznek. Hogy jobban uszhassak, a kötelet, melyhez a többiek mentő-öve esatolva volt, a jobb lábom bokájára kötöttem és a csoport élére törve, huztam őket magam után. Atyám hátulról bátorította a szegény gyerekeket.

Soká, nagyon soká uszkáltunk így a sűrű ködben; nővéreim lankadni kezdtek s atyám megállásra intett. Összebujtunk és biztattuk a leányokat, hogy az idegen hajó nem távozhatik a szerenésétlenség színhelyéről és így biztosan remélhetjük, hogy megmenekülünk. Rémületes jajkiáltást hallottunk arról az oldalról, hol a hajónk volt.

— Bizonyosan most sülyedt el a Bourgoigne; mondá atyám.

— Az lesz; felelém. De siessünk, nehogy azok, kik a tengerbe zuhantak, ide jöjjenek és belénk esimpaszkodjanak.

Alig hogy ezt kimondtam, megszólalt jobbról az idegen hajó vészjelzése.

— Arra, arra van a hajó! csak előre, bátran utánam!

Ismét nekirugaszkodtunk, de a hajó lámpásait nem láttam semerről, bár a kürtő bődítését egyre hallottam, majd jobbról, majd balról, majd közelből majd a távolból. Épp azon tanakodom, hogy merre forduljak, a mikor a hátam mögött sikoltást hallok. Odafordulok, hát látom, hogy nővéreim fulladoznak. Szent Isten! Mi lehet az? Egy uszó gerenda úgy nekivágódott a leányoknak, hogy a mentő-övük meghasadt, és szegények alámerültek. Jó sok tengervizet kellett nyelniök. Atyám, meg én leoldottuk a mentő-öveinket és a leányokra adtuk, a gerendát pedig átnyaláboltuk úgy, hogy én voltam az elején, nővéreim küzbül, atyám pedig hátvédőül maradt. A helyzet könnyebbségünkre szolgált, mert igen jól tarthattuk magunkat a víz felszínén, de uszni nem lehetett vele oly gyorsan, mint azelőtt. Hiába hallgatóztam, a vészkiáltást többé nem hallottam. De még mindig biztam, hogy az idegen hajó addig fog a hajótörés színhelye körül ezirkálni, míg csak föl nem fedez minket. A gerendára nem sokára következt más törmelék, majd emberhullák, hogy alig birtunk nekik kitérni. A leányok rémülete, iszonyata, kétségbeesése határtalan volt; biztattuk, vigasztaltuk őket, mindhiába; siránkozásuk, sópánkodásuk, jajveszékülésük végre atyámat annyira meglágyította, hogy velük sirt. Aztán közöny és fásultság következett. A nagy izgatottság, a megerőltetés, a halálfélelem, az álmatlanság, egész kimerítette őket. Odacsusztam hozzájuk, karjaimmal átfogva, egyre csak biztattam, hogy legalább a gerendát ne ereszzék el. Majd eloszlik a kőd és az idegen hajóról észrevesznek bennünket. A mire ők zsibbadtan, alig hogy a fejükkel intettek. Elkezdtem kiáltozni abban a reményben, hogy az idegen hajón meghallják és esolnakot küldenek felénk. Hiába volt. Rekedtté kiabáltam magam, de minden eredmény nélkül.

Forgalmam sines, meddig hanyódtunk, így a tengeren, mikor egyszerre fiatalabb nővérem. Clarence, elereszti a gerendát és szó nélkül a vízbe hanyatlik. Elalélt. Kihuzom. Fölültetem a gerendára

s ugy tartom atyámmal. Magához tért egy kissé, majd megint összeesik.

— Meghal, ó jaj nekünk! kiált fel a másik.

És elkezd becézgetni, czirógatni, pedig maga is alig bírja már a gerendát tartani. Összeszedi minden erejét, de mikor látja, hogy huga nem mozdul, egészen melléje huzódik és göresösen átkarolva testét, elkezd énekelni . . .

— Megőrül! kiált atyám.

Ez a kitörés nem tartott sokáig. Hiába támogatjuk mindkettőjüket, a hullámok föl-föl csapnak hozzájuk s szegények mindanyiszor kénytelenek tengervizet nyelni. Nem különben mi is, de a gerendán, melyen én átvettem a mindnyájukat összekötő kötelet. Még mindig remélek; bár erőm egyre fogy. Atyám már-már jó ideje egy árva szót sem szól. Így hányódunk a tengeren. Megered az eső és mi nyitott szájjal igyekszünk fölfogni az esőesőpeket, mint balzsamot, szomjuságunk csillapítására. Az esőre erős szél támadt, óriási hullámokat hempergetve felénk, melyek majd felkaptak, majd lesodortak a mélységbe. Nővéreim minduntalan lefordultak a gerendáról, mi meg iszonyu kinnal megint visszahelyeztük őket. Egyszerre egy nagy hullám elsodorja atyámat, a ki már teljesen kimerült. Utána nyulok az egyik kezemmel, huzom a kötelet, melynek másik vége az ő derekához van kötve. De nem mozdulhatok, mert a kötél megfeszült és amint által volt vetve a gerendán, engemet a nővéreim testével együtt odaszorít. Azt hiszem, hogy atyám majd hozzám uszik: a helyett csak a kifeszült kötélen hullámoktól ide-oda verdesett testét látom néha, mert egyre jobban kezd fájni a lábam, melyre a kötél másik vége van kötve. Le akarom oldani, hogy azután a gerendához kössem saját magam testével együtt; de már nincs erőm hozzá és attól is félek, hogy erőlködésem közben nővéreim teste is lefordul a vízbe és akkor a hullámverés engem is elsodor a gerendától, mely egyetlen szabadítóm lehet, ha még megmenekülök.

— Élnek-e még? Él-e atyám? kérdém önmagamtól, mikor megint egy hegymagasságu hullám felkapott és majd elszakított a gerendától, mely egyik végével égnek fordult, mire lesiklott róla a kötél és a mint a gerendát jobban átkaroltam, eleresztettem nővéreim testét, a melyek menten lefordultak a vízbe.

Jobb lábamban, melyhez a kötél egyik vége volt erősítve, fájdalmas rándulást éreztem, mert most már három ember teste lógott rajta és rángatta ide-oda a feltorlódo, majd alázuhanó óriás hullámok dühös verése-esapkodása. Lábam bokában kimarjult: fájdalmam egyre örjítőbb volt. Levágom a kötelet, gondoltam; de akkor elveszítem kedveseimet. A kötél belevágódott bokámba, a keserü tengervíz égette-marta. Mégis csak el kell vágnom. De hátha az egyik kézzel nem bírom a gerendát és elragad a hullám! Akkor mindjárt a tenger fene-

kére ránt le a suly, mely rajta lóg. Valósággal örjöntem. A kétségbeesett vadállat föltámadt bennem és végre egyik karommal egészen átnyalábolva a gerenda egyik kiálló czövekét, másik kezemmel a zsebembe nyultam, kivettem a kést, lehajoltam a víz alá, hogy elvágom a kötelet, midőn a hullámverés fölemelt s a vizes gerendát a lökés következtében siklani éreztem karomban, utána kaptam a másik kezemmel, lélekzetet vettem s tengervizet nyelve tüsszögni-prüsszögni kezdtem és — elejtetem a kést . . .

Meg voltam mentve: erősen szoritottam a gerendát. Ám a bokámon éreztem, a mint a csont egyre tágul, az idegek s izmok mind jobban feszülnek s szakadoznak.

Elájultam . . .

Mikor föleszméltem, egy hajó födélzetén voltam. Valaki nyiszálta a bokámat.

A megszenvedett ember a mentőhajóra került; bokája gyógyul, de lába kedveseivel együtt ott maradt az Oezeában, a hová egy angol hajó derék matrózai a szokásos tengerésztszűzességgel eltakarították.

Tó partján.

Apróságok Bismarek életéből.

A nagy vaskanczellár életéből számtalan jellemző apróság maradt ránk, a melyek mind azt mutatják, hogy az egységes Németország megteremtője a mily óriás volt természetére nézve, épen oly hatalmas egyéniség nyilvánult cselekedeteiben.

Féktelen erélyessége már gyermekkorában nyilvánult, igaz, hogy nagyrészt pajkosságokban és esinyekben.

Gyermekkora a csinyek szakadatlan láncolata volt, épen úgy, mint az egyetemen eltöltött évei. Göttingában Bismarek híres volt nagy erejéről és arról, hogy 28 párbaja közül csak egyben szenvedett apró sérülést. Különbén a porosz óriás igen jó kollega volt és diáktársai között nagy volt a népszerűsége. Erre nézve jellemző az a kis történet, melyet Reuter kamarai tanácsos gyakran elbeszél, hogy miképp ismerkedett meg hajdanában Bismarekkel:

— Göttingában diákoskodtam. Vékonypénzü kis legény voltam, de azért egy este a korezmából hazafelé igyekezve, hangosan daloltam az utcán. Nosza kapott az alkalmon egy pudli (pedellus). Utánam kiáltott, hogy álljak meg. Ugyanebben a pillanatban egy öles hosszú diák fordult ki előttem a melékutezából. Nem szólt semmit, csak fölkapott a vállára és ezzel uccezu, végigszaladt velem egy pár utcán. Dühösen kalimpáltam a lábammal.

— De uram, mi jutott eszébe, ereszszen le, kicsoda maga?

A diák rám sem hallgatott, csak futott. A város tulsó végén aztán, mint egy kis gyermeket, gyöngéden letett a földre. Barátságosan mosolyogva mondta:

— A nevem von Bismarek; csak a pudlitól akartam megszabadítani.

Érdekes az az iskolai bizonyítvány is, a melyet Bismarek a berlini szürke kolostor gimnáziumán kapott. A bizonyítvány így szól.

Név: Bismarek Lipót Ottó. — Iskolalátogatás ideje: két év. — Magaviselet: mindig tisztességes, jó nevelésű. — Szorgalom: néha rendetlen iskolába járástól megzavarva. Latin: jó. Görög: meglehetősen. Német: örvendetes ügyesség. Uj nyelvek: kielégítő.

Bismarek a gimnáziumról az egyetemre jogi studiumra került. Ezt az időt, a bursch-kort, a legboldogabb idejének mondta. Résztvett a burschok ivásaiban, verekedéseiben, s mindig hűséges társa volt a bajtársainak.

Jogi tanulmányai bevégeztével a fiatal Bismarek törvényszéki jegyzővé lett. Egy izben valami szemtelen viselkedésü berlinit kellett kihallgatnia. A tanu szavai annyira felbőszítették, hogy rákiáltott:

— Ha nem viselkedik másképp, rögtön kidobom!

A vizsgálóbíró rászólt a heves jegyzőre: „Jegyző ur, a kidobás az én dolgom.” Bismarek nyugodtan

folytatja a kihallgatást, de a tanu viselkedésén megharagszik, dühösen fölúgrik:

— Hallja az ur, ha nem hallgat, kidobatom a bíró ural.

*

Bismarekné imádta hatalmas férjét és egy hajdani angol követ érdekes esetet beszél el arról a végtelen gondoskodásról, a melylyel férjét körülvette. A követ egyizben vidáman társalgott a mindenható kanczellárral. A miniszter bucsuzni akart, de a kanczellár marasztalta szívesen látott vendégét.

— Oh, nem! felelte Bismarek. Az én feleségem mindig sejtí, hogy mikor szeretnék egyik-másik alkalmatlan vendégtől megszabadulni. Ha azt tudja, hogy a vendég már eleget időzött nálam, félig kinyitja az ajtót és így szól: — Ottó, orvoságot kellene bevenned! — Erre a vendég rendesen fölszedi a sátorfáját.

Ebben a pillanatban kinyilik az ajtó s bekukantott rajta a herezegő.

— Ottó, orvoságot kellene . . .

Tovább nem mondhatta, mert kővé meredt az urak harsogó kacagásától.

*

Uralkodóját mindig követte a háboruk alatt is és a königgrázi csatában történt, hogy midőn a császár nagyon előre lovagolt a tűzvonalba, Bismarek így szólt hozzá:

— Mint őrnagynak nincs jogom felségedet figyelmeztetni, de mint miniszter kérem vigyázzon életére.

Különbén életében egyik legjellemezőbb mondása az volt:

— A nemzetek sorsát nem tanácskozások és szavazatok döntik el, hanem vér és vas.

A francziákkal szemben éppenséggel nem volt engedékeny.

A mikor Jules Ferrivel a béke feltételei miatt alkudozott, a mikor már megunta a sok beszédet, egyszerre kijelentette, hogy ő többet egy hangot nem beszél — francziául. Németül szívesen tárgyalt. Persze a francziák egy hangot sem tudtak németül. S akkor Jules Ferry, a kit földieci később olyan kegyetlenül üldöztek, látva a rettentő helyzetet, a mibe nemzete került, sirva fakadt.

*

Bismarek saját siriratát is elkészítette ekképen:

BISMARCK HERCZEG

SZÜLETETT 1815 ÁPRILIS 1.

MEGHALT 1898.

I. VILMOS CSÁSZÁR HŰ NÉMET SZOLGÁJA.

Ez a sirfelirat óriási visszatetszést szült. Azt hitték, hogy II. Vilmos császár, a kit a sirfelirat önértében mélyen sért, Bismarek temetésén nem fog résztvenni, ám a császár azért mély megilletődéssel kísérte utolsó útjára a vele meghasonlott hű szolgát.

Hallod-e, hallod-e? . . .

Hallod-e, hallod-e?
 Régi galambod szól:
 Házd le azt a gyűrűt,
 Házd le az újjadról!
 Küld vissza, rubintom,
 Annak a ki adta.
 Meglátod, meglátod:
 Nem lesz állás rajta.

Elmegyek majd érted
 Virágfakadáskor,
 Hajnali szellőben,
 Madárdaloláskor,
 Megyek, mint a galamb,
 Párjához sietve —
 Elrepülünk együtt
 Egy tündérszigetre.

Pósa Lajos.

Oltsd el a . . .

Oltsd el a világot angyalom
 Benéz a rossz szem az ablakon.
 Tudod irigy ez a világ,
 Kigyót-békát reánk kiált
 Ha csókért csók tapad ajkadon.

Vagy ne bándd, had égjen a világ,
 Hadd tudja, hadd lássa a világ,
 Hogy te vagy az én kedvesem,
 Egyedül csak a keblemen
 Remegő harmatos gyöngyvirág.

Petrus Jenő.

Képeinkhez.

Ebéd a szérűn. A déli harangszó nem hallatszik ki a pusztára s a szénakaszálással foglalkozó családfő abból tudja meg, hogy itt van a délidő, hogy kised családja feltűnik a mesgyeszélen. Elöl a kis lány az eleséges kosárral s utána a fiatal gazda életpárja, ölben hozván magával a család legfrissebb hajtását. Abbanhagyja a fárasztó munkáját a gazda, letelepednek a szérűre, a kis lány kirakja a harapni-valót a kosárból s mi közben a családfő jóízűen falatozik, az asszonyka a kis siró poronty szoptatásához fog, mert hiába alig egy esztendő még a pirinkó jószág, tudja, átérzi már Arany János mondását, hogy „Jobbizü a falat, ha mindnyájan esznek . . .“ Ha ránéz az ember erre a kedves szép képre, szinte kedve lenne a boldog kis család közé telepedni.

Tó partján. A tó vége benyulik az erdőbe. Árnyékban tartott partjához szállnak az erdő szárnyasai, hogy megmerítsék kis csőrüket a hűs vízben, vagy a part pázsitjai között nyüzsgő rovarvilágban vig lakmározást csapjanak. A természetnek ezt a csendes, kedves kis pontját mutatja be egyik sikerült képecskénk.

Háromszög-rejtvény.

— Navreczki József-től. —

B
 Á a a á á á á á á d Á
 d e e é g g h h Egy hegység.
 i i i l n n o Egy nemzet.
 o p p r r r Jeles vitéz.
 r r s s t Magyar vezér.
 t y y y Férfinév.
 z z z Vizen találjuk.
 z z Czipészeszköz.
 z á b c-ből egy betű.

B

A betűk ugy helyezendők el, hogy Á-tól Á-ig és B-től B-ig egy nagy épület nevét adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő augusztus 15.

Lapunk 30. számában közölt négyszögtalány helyes megfejtése:

CS	E	CS	E
E	CS	E	G
CS	E	L	E
E	G	E	R

Helyesen fejtették meg: Béres Pálné, Koleszárits Ferenczné, Gombkötő Margit, Nikodem Vilma, Szádeczky Lászlóné, Eperjessy Gizella, Tusinszky Mihály, Jászay Antal, Bogdán Márton, ifj. Szathmáry Sándor, Baksay Antal, Koleszárits Ferencz, Veér Lajos, Derzsi Domokos, Hetey Bertalan, Sipos András, Sipos Ferencz, Hübchen Jakab, ifj. Lám Béla, Tegyi János, Szaniszló Bálint, Navreczki József, Gombkötő N. János, Együd József, Tóth István, Nagykaszap Kálmán, Tátrai György, Bartosik Bertalan.

A sorshuzás-nál Gombkötő Margit k. a. neve (Szolnok) jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfi Tamás „Fenyőváry Ibolyka“ cz. regénykötetét megküldöttük.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos czim:
ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
 mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
 gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
 és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskavágók Morzsolók

LEVELES-SZEKRÉNY.

M. Letenye. A szőlőbogyókon mutatkozó penész attól is lehet, hogy valami rovar a bogyó héját megrágtta és a rágás helyén kitóduló nedven támadt a penész, mely azután tovább szaporodik. Biztosat a baj okozójáról és a védekezés módjáról csak akkor mondhatunk, ha egy-két ily hibás fűrtöt beküld, hogy azt szakértőnkkel megvizsgálathassuk. Kén- (büdöskővirág-) por-fúvót kaphatni Geitner és Rausch ezégnél (Budapest, Andrassy-ut), vagy Schottola Ernőnél (Budapest, väczi-körut.) — **A. Gy. urnak, Kemece.** A leggyengébb szemzést is megóvhatjuk a nap hevétől, olyan formán, hogy papírosból csinálunk egy töleséralakot és azt a szem alsó felére, illetve a szem alatt spárgával, vagy háncsesál odaerősítjük. A tölesért helyben, a fácskának törzse körül készítjük. Ezzel az eljárással nemcsak a naptól, de a vihartól is némileg megóvjuk szemzéseinket. Ezenkívül a papírostölesér azért is hasznos, mert tőle a hernyók sem könnyen juthatnak a zsendő levelekhez. — **Besnyák Gyula urnak.** A szilva sokáig eltartható, ha zárt, száraz, setét és hűvös helyiségben a szemeket nem egészen éretten földre vagy szalmára helyezi el, arra ügyelve, hogy a szemek egymást ne érinsék és a világosság be ne hatoljon. Ily módon karácsonyig is frissen eláll a szilva s a szőlő is. — **Biró. Igen.** A felhívás fedeztetési állomások biztosítására megtörtént. A mely község tehát 1898. évre fedeztetési állomást óhajt, ajánlatát a főszołgábiró urak útján aug. 20-ig mutassa be. Ajánlati űrlapok melyben kiteendő, hogy a község hány mént kíván s a zabot és szénát mily áron hajlandó szállítani, a főszołgábiró uraknál kaphatnak. Később érkező ajánlatok — mert a hármás bizottság szeptember első felében tartja ülését, — figyelembe vétetni nem fognak. — **D. I. urnak, Adony.** A mák kifejtésére használhatja a közönséges répvágó gépet; a szem és héj szétválasztására a repezrostát használhatja. — **Tudákos.** A „provizórium“ valamely állapotnak ideiglenes meghosszabbítását jelenti, ez tehát mindég egy ideiglenes intézkedést jelent, a mely addig tart, míg az illető dolog annak rendje s módja szerint véglegesen elintéztetik. Most kiegyezési provizórium van, mert a kiegyezést nem sikerülvén megkötni, az osztrák meg a magyar kormány közös akarattal egy évre fentartotta a régi állapotokat. Ez a provizórium ez évi december 31-én jár le.

Budapesti placzi árak.

Budapest, augusztus hó 6-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg tiszavidéki 9.20 frttól 9.70 frtig, pestvidéki 6.15 frttól 9.55 frtig fehérmegyei 9.20 frttól 9.60 frtig, bácskai 00.00 frttól 00.00 frtig bánsági 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.95 frttól 7.15 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.50 forinttól 5.85 frtig égetni való 62—64 kg. 0.00 frttól 0.00 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 0.00 frttól 0.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.60 frttól 5.85 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.15 frttól 5.20 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.60	17.10	16.50	15.60	14.70	14.00	13.40	12.40	5.90

Buzakorpa, finom 4.50—4.55, durva 4.00—4.15 frtzsákkal együtt. **Marhavásár** fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 270—295 frtig; *gyenge minőségűért* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű,* mm.-ként élősulyban 30—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 26—31 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 21—32 forintig, tarka 21—24 frtig mmként. *Élő borju* 1 kgr. élősulyért fizetnek minőség szerint 28—40 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussulyért fizetnek 56—58 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 59—59½ frt.

Baromfivásár. *Lúd,* sovány, páronként 1.80—3.00 frtig, *kaesa* 1.60—2.40 frtig, *tyúk* 1.00—1.10 frtig, *csirke* 55 kr.-tól 120 krig, *kaplan* 1.80—2.40 frtig, *pulyka* 2.60—6.00 frtig.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.30—2.50 frt. *Szalonna* 80—85 krajczár. *Vaj* Ia. 110—120 kr., IIa. 80—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—60 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 2.20—2.40, rózsza 2.00—2.20, közönséges 2.10—2.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 19.00—23.00 frt, *feljavított juh* 16—18 frt, *kiverő juh* 11.00—13.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Egyéb magvak: *mák* 24—34 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.90—7 frt, *apró* 7—11.00 frt, *tarka* 6—6.60 frt, *lenese* 8—9 frt, *borsó* héjas 10.50—13.60 forint, *köles* 4.75—4.75 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repcze* 13.00—13.50 frt. *lóhere* 35—42 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Régi széna* 1.80—3.00 frt, *muhar* 2.50—3.00 forint, *zsupszalma* 1.30—1.70 frt, *alomszalma* 1.20—1.50 frt.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 krgként 84—92 frtig, *tehénbőr száraz* 84—92 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. *Juhbőr* gyapjas, páronként 32—34 frt.

Gyapju. Egyenyiretű mosott bécsi mázsa (56 kg.) 60—70 frt Két nyiretű mosatlan (100 kg.) 30—50 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Besseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szondi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (panschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

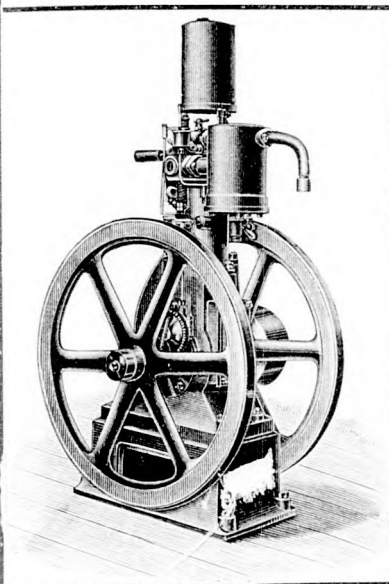
is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapest, (József-körut 8. sz.)** és a **vidéken létesített ügy-nökségek.**

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
BUDAPESTEN.
Petroleum és benzinmotoraink,

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű.
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete
BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

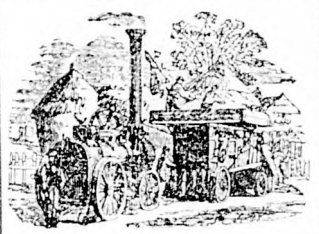

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-)typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszabban és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- és félmagas- és vámorló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BRÁUSWELLER JÁNOS

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓB BIRNEVŰ DRAUZLETÉ.
Hajlított 1847.
Budaörs, a reménytelen állapotokból.
Budaörs, a reménytelen állapotokból.
Budaörs, a reménytelen állapotokból.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzügytel nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. — Lebonyolítás legrövidebb idő alatt. — Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmányszerűleg ajánlva van.

Mult évi forgalom 25223 méterháza.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeciókra,

melynek idei **második** sorozata

szeptember hó 21. és 22-én

fog megtartatni. Az aukeziókra felkűldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben valamint ingyen rak-tározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a világ legjobb s eddig felülmulhatatlan és legtökéletesebb, a tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép a „VERMOREL“-féle valódi

ECLAIR

peronospora permetező mely eddig minden ver-senyénél az elsődíjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselet szövetkezetünkél.

Ára 20 forint csomagolással.

AUSSIGI I. „RÉZGÁLICZ“

jegeczek en vegytiszta a peronospora elleni védekezésre a gyakorlatban eddig legjobbnak bizonyult gyártmányt és egyéb permetező anyagokat szavatolás mellett, ugy szintén „Raffia háncsot“, legjutányosabb árban ajánlunk.

MEGJEGYZÉS.

Szőlőpermetezés czéljából szövetkezetünk által szállított és igazolványunkkal el-látott rézgálicz küldeményeket a M. Á. Vasutak circa 40% díjkedvezményvel szállítják.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegeczekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
 kénsavas-káli,
 kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungaria“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)